

الحياة جلد 1 ؛ باب دوم : فصل پنجم : نقش ایمان در جهت گیری اجتماعی (قسمت دوم)

ج - اثر ایمان در رشد طبیعی و اجتماعی ... د - ایمان و وحدت جامعه اعتقادی / امام صادق علیه السلام : آنکه در نهان فروتن و خاضع است ، در آشکار نیکو معاشرت است . پس با خلق برای خدا معاشرت کن ، نه برای بهره دنیا و جاه طلبی و ریا و خوشنامی ... و آن را که از تو بزرگتر است همچون پدر ، و آن را که کوچکتر است همچون پسر ، و آن را که همانند تو است همچون برادر خویش در نظر بگیر . و کاری را که خود از روی یقین انجام می دهی با شکی که در دیگران بینی ، ترک مکن . و به هنگام امر به معروف کردن دوست باش ، و به هنگام نهی از منکر کردن مهربان . و ...

نام کتاب : الحياة جلد 1

نویسنده : محمد رضا حکیمی ، محمد حکیمی ، علی حکیمی

مترجم : احمد آرام

الحياة جلد 1 ؛ باب دوم : فصل پنجم : نقش ایمان در جهت گیری اجتماعی (قسمت دوم)

ج - اثر ایمان در رشد طبیعی و اجتماعی حدیث

1 الامام علی علیه السلام: قلت: اللهم لا تحوجنی الی احد من خلقک! فقال رسول الله (صلى الله عليه وآله): يا علی! لا تقولن هكذا، فليس من احد الا و هو محتاج الی الناس... فقلت: كيف يا رسول الله! قال: قل: اللهم لا تحوجنی الی شرار خلقک.(900)

امام علی علیه السلام: (در مقام دعا) گفتم: خدایا مرا نیازمند احدی از آفریدگانت نکن! پیامبر خدا - صلی الله علیه و آله - گفت: ای علی! چنین مگو، زیرا که هیچ کس نیست که نیازمند مردمان نباشد. گفتم: پس چگونه بگویم ای پیامبر خدا؟ گفت: خدایا مرا نیازمند مردم بد مکن.

2 الامام السجاد علیه السلام - قال بحضرته رجل: اللهم اغننی عن خلقک. فقال لیس هكذا، انما الناس بالناس، ولكن قل: اللهم اغننی عن شرار خلقک.(901)

امام سجاد علیه السلام - کسی که در حضور او گفت: خدایا مرا از آفریدگانت ببنیاز ساز! امام گفت: چنین نیست، مردمان به یکدیگر وابسته اند، بلکه بگو: خدایا مرا از مردمان بد ببنیاز ساز.

3 الامام الصادق علیه السلام:... انه لا بد لکم من الناس. ان احدا لا يستغنی عن الناس حیاته، و الناس لا بد لبعضهم من بعض.(902)

امام صادق علیه السلام: شما از دیگران ناگزیرید. هیچ کس در زندگی از مردمان دیگر ببنیاز نیست. و ناگزیر به بعضی دیگر نیاز دارند.

4 الامام الصادق علیه السلام - ادع الله لی ان لا يجعل رزقی علی ایدی العباد! فقال: ابی الله علیک ذلك الا ان يجعل ارزاق العباد بعضهم من بعض، ولكن ادع الله: ان يجعل رزقک علی ایدی خیار خلقه، فانه من السعادة، و لا يجعله علی ایدی شرار خلقه، فانه من الشقاوة.(903)

امام صادق علیه السلام - ابو عبید به امام صادق گفت: در حق من دعا کن تا خدا روزی مرا در دست بندگانش قرار ندهد! امام گفت: خدا چنین نخواسته است، خواست خدا آن است که روزی بندگانش به دست یکدیگر باشد (پس آنچه تو می خواهی برخلاف حکمت جهان است و نمی شود)، لیکن از خدا بخواه که روزی تو را در دست بهترین بندگانش قرار دهد، که این چگونگی از سعادت انسان است، و در دست بندگان بدش قرار ندهد که این از شقاوت و بدبختی است.

د - ایمان و وحدت جامعه اعتقادی

قرآن

1 يا ايها الرسل كلوا من الطيبات و عملوا صالحا، اني بما تعلمون عليم و ان هذه امتکم امة واحدة، و اناریکم فاتقون(904)

ای فرستادگان، از چیزهای پاکیزه بخورید و کار نیکو کنید که من بر آنچه می کنید آگاهم این مردمان امت شمایند، امتی یگانه و یکدین، و من پروردگار شمایم، از من پروا کنید

2 ان هذه امتکم امة واحدة، و اناریکم فاعبدون(905)

این مردم، که همه بر یک دینند و یگانه، امت شمایند، و من پروردگار شمایم، مرا بپرستید

3 و اتقوا فتنة لا تصيبن الذین ظلموا منکم خاصة، و عملوا ان الله شديد العقاب(906)

از فتنة ای بترسید که تنها مخصوص ستمکاران شما نیست (بلکه همه را فرا می گیرد و همه در آن گرفتاری و آزمون شریک خواهند بود)، و بدانید که خدا سخت کیفر است

حدیث

1 الامام الصادق علیه السلام:... من كان خاضعاً فی السر، كان حسن المعاشرة فی العلانية. فعاش الخلق لله! و لا تعاشرهم لنصیبک من الدنيا، و لطلب الجاه و الریاء و السمعة... و اجعل من هو أكبر منک بمنزلة الاب، و الاصغر بمنزلة الولد، و المثل بمنزلة الاخ. و لا تدع ما تعمله یقیناً من نفسک بما تشک فیهِ من غیرک! و کن رفیقاً فی امرک بالمعروف، شفیقاً فی نهیبک عن المنکر! و لا تدع النصیحة فی کل حال! قال الله عزوجل: و قولوا للناس حسنا(907) و لا یحملنک رؤیتهم الی المداهنة علی الحق! فان ذلك هو الخسران المبین العظیم... (908)

امام صادق علیه السلام : آنکه در نهان فروتن و خاضع است ، در آشکار نیکو معاشرت است . پس با خلق برای خدا معاشرت کن ، نه برای بهره دنیا و جاه طلبی و ریا و خوشنامی ... و آن را که از تو بزرگتر است همچون پدر ، و آن را که کوچکتر است همچون پسر ، و آن را که همانند تو است همچون برادر خویش در نظر بگیر . و کاری را که خود از روی یقین انجام می دهی با شکی که در دیگران بینی ، ترک مکن . و به هنگام امر به معروف کردن دوست باش ، و به هنگام نهی از منکر کردن مهربان . و در هیچ حلال نصیحتگویی و خیرخواهی دیگران را فراموش مکن . خدای بزرگ گفته است : و قولوا للناس حسنا- به مردمان سخن خوب بگویید... و مبادا حضور مردم (و رودربایستی از آنان) تو را بر آن بدارد تا در گفتن حق پرده پوشی کنی که زبان بزرگ آشکار خود همین است.

2 الامام السجاد علیه السلام - من رسالته فی الحقوق، المعروفة:... و حق اهل ملتک اضرار السلامة و الرحمة لهم. و الرفق بمسیئهم، و تألفهم، و استصلاحهم، و شکر محسنهم، و کف الاذی عنهم، و تحب لهم ما تحب لنفسک، و تکره لهم ما تکره لنفسک، و ان تكون شیوخهم بمنزلة ابیک، و شباههم بمنزلة اخوتک، و عجايزهم بمنزلة امک، و الصغار بمنزلة اولادک.(909)

امام سجاد علیه السلام: حق همدینان تو بر تو آن است که در دل خود برای آنان سلامت و رحمت بخواهی، و با بد کار ایشان مهربان باشی، و آنان را به خود نزدیک سازی، و به

- اصلاحشان ببرداری، و از نیکو کارشان سپاسگزاری کنی، و از رسیدن آزار به ایشان جلوگیری، و آنچه را برای خود دوست می داری برای آنان دوست بداری، و آنچه را به خود نمی پسندی به آنان نپسندی، و پیرزنانشان را به منزله مادر، و خردسالانشان را به منزله فرزند.
- 3 الامام السجاده علیه السلام: یا زهری! و ما عليك ان تجعل المسلمین منك بمنزله اهل بیتک، فتجعل کبیر هم بمنزلة والدک، و تجعل صغیرهم بمنزلة ولدک، و تجعل تربک منهم بمنزلة اخیک. فای هولاء تحب ان تظلم؟ و ای هولاء تحب ان تدعو علیه؟ وای هولاء تحب ان تهتك ستره؟... (910)
- امام سجاده علیه السلام: ای محمد بن مسلم زهری! مسلمان را همچون اهل خانه خود بدان، پس بزرگشان را پدر خود گیر، و کوچکشان را فرزند خود، و همسن خود را برادر! آیا به کدام یک از اینان (پدر، فرزند، برادر خود) دوست داری ستم کنی؟ و کدام یک را دوست داری که طرف دعوا قرار دهی؟ (یا به زبان او ادعایی کنی) و کدام یک را دوست داری که راز نهانش را آشکار کنی و آبرویش را بریزی؟
- 4 الامام الصادق علیه السلام: سئل عن قسمة بیت المال فقال: اهل الاسلام هم ابناء الاسلام، اسوی بینهم فی العطاء و فضائلهم بینهم و بین الله. احملم کبیری رجل واحد، لا یفضل احد منهم لفضله و صلاحه فی المیراث علی آخر ضعیف منقوص.. (911)
- امام صادق علیه السلام: از تقسیم بیت المال پرسیدند، گفت: اهل اسلام فرزندان اسلامند. من همه را در بخشش برابر قرار می دهم. اگر هر یک فضیلتی و مزیتی دارند میان خود و خدایشان است. من آنان را همچون پسران یک پدر به شمار می آورم، که اگر یکی از آنان فضل و صلاحی دارد، و دیگری گرفتار ضعف و نقیصی است، این چیزها در تقسیم ارث میان آنان تاثیری ندارد.
- 5 الامام الصادق علیه السلام: المومن، اخو المومن کالجسد الواحد، ان اشتکی شیئا منه وجد الم ذلک فی سائر جسده. (912)
- امام صادق علیه السلام: مومن برادر مومن است، همچون تن واحد، که اگر جایی از آن آسیب بیند، درد آن را جاهای دیگر تن احساس می کند.
- 6 الامام الباقر علیه السلام: المومنون فی تبارهم و تراحمهم و تعاطفهم کمثل الجسد، اذا اشتکی تداعی له سائر بالسه و الحمی. (913)
- امام باقر علیه السلام: مومنان در نیکی کردن و مهربانی و دلسوزی نسبت به یکدیگر همچون تن واحدند، که اگر جایی از آن دردمند شود باقی جاها، در بیداری و تب و سوز آن همدردی می کنند.
- 7 الامام الصادق علیه السلام: ... لا والله! لا یكون (المومن) مومنا ابدأ حتی یكون لا خیه مثل الجسد: اذا ضرب علیه عرق واحد، تداعت له سائر عروقه. (914)
- امام صادق علیه السلام: نه، به خدای سوگند! مومن نیست تا آنکه برای برادر مومن خویش همچون تن او باشد، که اگر رگی از آن ضربه خورد، رگهای دیگر نیز درد آن را حس کنند.
- 8 النبی (صلی الله علیه و آله): لتامرین بالمعروف و لتنهین عن المنکر، او لیسطن الله شرارکم علی خیارکم، فیدعو خیارکم فلا یتستجاب لهم. (915)
- پیامبر (صلی الله علیه و آله): امر به معروف و نهی از منکر کنید، و چون چنین شود، هر چه نیکان دعا کنند خدا مستجاب نخواهد کرد.
- بنگرید!
- پیوستگی اجتماعی اعتقادی چنان است که همه مسئول یکدیگرند، و همه بر خوردار از پیامدهای کردار نیک، و زیانمند از پیامدهای کردار زشت دیگران. این است که باید یکدیگر را به کارهای نیک، آمرانه بخوانند، و از کارهای زشت، ناهایانه باز دارند. و اگر این نظارت فعال، از روی اعمال اجتماع و افراد اجتماع بر داشته شد، و بی مسئولیتی جای مسئولیت گرابی را گرفت، امیال و اغراض به کار می افتد، و بد و بدی در جامعه رواج می یابد، و بدان بسیار می شوند و نیرو می یابند و بر مردم مسلط می گردند. و چون چنین شود هر چه نیکان و پاکان برای نجات جامعه و رهایی مردم دعا کنند، خدا دعای آنان را پاسخ نخواهد داد؛ برای آن کوتاهی که در امر به معروف و نهی از منکر کردند، و خود باعث چیرگی بدی و خیرگی بدان گشتند.
- 9 الامام الباقر علیه السلام: اوحی الله شعیب النبی علیه السلام: انی معذب من قومک مئة الف، اربعین الف من شرارهم و ستین الف من خیارهم. فقال: یا رب! هولاء الاشرار، فما بال الاخیار! فاوحی الله عزوجل الیه: داهنو اهل المعاصی و لم یغضبوا لغضبی. (916)
- امام باقر علیه السلام: خدایه شعیب پیغمبر علیه السلام وحی کرد که صد هزار تن از قوم تو را عذاب خواهم کرد، چهل هزار از بدن، و شصت هزار از نیکان شعیب گفت: پروردگارا! اشرار درست، اخبار چرا؟ خدای بزرگ به او وحی کرد: چون با اهل معاصی سازگاری کردند و برای خشم من خشم نگرفتند.
- 900 بحار 325/93.
- 901 تحف العقول 201-200.
- 902 وسائل 399/8.
- 903 تحف العقول 266/.
- 904 سوره مؤمنون (23): 51-52.
- 905 سوره انبیا (21): 92.
- 906 سوره انفال (8): 25.
- 907 سوره بقره (2): 83.
- 908 بحار 160/74 - از کتاب مصباح الشریعه.
- 909 خصال 570/2.
- 910 بحار 71 / 230- از تفسیر الامام .
- 911 وافی (م 6)/29.
- 912 اصول کافی 166/2.
- 913 بحار 234/74.
- 914 بحار 233/74.
- 915 بحار 378/93- از کتاب فلاح السائل .
- 916 وسائل 416/11.